

: ned på
. Da jeg selv
er, når ens liv,
er et såkaldt
ibnede mine
, som også

jeg
lange
ide

l hver anden
ykisk vold
tret. Mange
til at komme
er. Ifølge
t. Vi ligger
itet-
nnes
ke længere
r hvide eller
ed arabisk-
å arbejds- og

ge, der taler
e meget
n feminist
let. Jeg ved,
'stærk'. Vi
vold og vise

n skal blive
ig selv, hvis
vi ser det.

l, der
for-skab,
gtig gerne
Vi er ikke
Men lad os
amfund, hvor
ar. Derfor er

CECILIE NØRGAARD STEREOTYPER OG LIGESTILLING I DAGENS DANMARK

Kampen for ligestilling har aldrig stået mellem kvinder og mænd, men imellem reaktionære mænd og kvinder- og progressive mænd og kvinder. De sidste har i fællesskab kæmpet og kæmper stadig for ligestilling, lige muligheder og frihed til at være og blive den, man gerne vil være. Så der er ikke noget, der hedder "sådan er mænd" og "sådan er kvinder" - for mænd er forskellige og kvinder ligeså. Nogle mænd tænder på kvinder, der gerne vil bruge 3 timer om ugen på at stryge mandens skjorter, og andre mænd tænder på kvinder, der ikke kunne drømme om det. Nogle mænd tænder slet ikke på kvinder.

Indtil nu har ligestilling i høj grad handlet om synlige, formelle rettigheder for kvinder. De sidste 100 år har gudskelov budt på en hel del af disse såsom valgretten i 1915, retten til abort 1973 og ligeløn 1976. Disse er milepæle i dansk »

» historie og har været medvirkende til, at vilkårene for kvinders frie liv har ændret sig markant.

I dag står vi så overfor andre og til tider mere komplekse udfordringer. For ja, kvinder og mænd har på papiret stort set samme demokratiske rettigheder i dag i Danmark. Men desværre er der forskel på formelle og reelle forhold - for selvom vi fx har haft ligeløn i snart 40 år, så er der stadig et uforklarligt/uretfærdigt løngab på 7% for samme arbejde.

“Kampen for ligestilling har aldrig stået mellem kvinder og mænd, men imellem reaktionære mænd og kvinder - og progressive mænd og kvinder”

DE USYNLIGE OMSTÆNDIGHEDER

De moderne komplekse ligestillings-udfordringer handler også om strukturelle og derfor ofte usynlige omstændigheder. Vi har historisk og kulturelt været vant til, at kvinder gjorde noget, og mænd gjorde noget andet. Derfor er vores forestillinger om fx erhverv, ansvarsområder, magt og ja, selv farver også i høj grad 'kønsmærkede'. Vi sætter ubevidst et mærkat på, som henleder vores opmærksomhed til det ene køn.

Det er fx det, der sker, når uddannelsesvejledere kommer til at vejlede unge kønstereotyp og kun foreslår traditionelle mandefag til drenge og omvendt. Traditionelle forestillinger er så stor en del af vores historiske fortælling om køn, at vi glemmer at huske, at der kunne sidde en fabelagtig sygeplejerske blandt drengene eller en fantastisk fysiker blandt pigerne. Den samme blindhed kommer til udtryk selv fra Statens side, når børnepengene automatisk sættes ind på morens konto eller når en far ikke er bemyndiget til at skifte sine børns læge eller for så vidt tage barsel med sit eget barn. Med andre ord lever stereotype forestillinger om at 'sådan er drenge/mænd' og 'sådan er piger/kvinder' i bedste velgående på alle niveauer i samfundet. Det kan komme fra en kvinde såvel som en mand og endda fra Staten. Vi er alle produkter af vores kultur. Men forskningen har stadig ikke kunnet skabe belæg for de gamle myter. Med kønsforskningens 50 år på bagen er der efterhånden stor forskel på viden og myter, og vi kan vi glæde os over, at når de fleste af os alligevel føler os lidt anderledes end normen, så er det, fordi normen er en by i Rusland, og at virkeligheden er rig og mangfoldig.

PLADS TIL FORSKELLIGHED

At vi alle skal være lige betyder ikke, at vi alle skal være ens. Tværtimod, lighed skal skabe rum for forskellighed; vi skal alle have samme lige muligheder for at blive os selv og bruge livet, som vi ønsker og evner.

Så hvis vi vil gøre noget ved den manglende ligestilling og reelt skabe lige muligheder for alle køn, så skal vi starte med at anerkende, at vi har en traditionelt kønnet kultur, der skaber ulige vilkår for mænd og kvinder og spænder ben for alle, der falder uden for normen. Vi skal lære børn og unge at begå sig i den (køns)kultur, de er en del af, for ellers bliver de ikke rustet til at finde deres egne veje i det stereotype landskab. Derfor er det også afgørende, at pædagoger og lærere får viden om køn, så børn ikke vokser op med at blive mødt forskelligt og stereotypt på baggrund af deres køn, som de gør i dag. På den måde kan vi bryde mønsteret og skabe rum for diversitet og ligestilling.

Den gode nyhed er, at ulighed ikke bunder i naturlige, biologiske forhold, men netop i stereotype forestillinger i kulturen. Om end forestillinger om køn er blevet reduceret til en forestilling om en lyseblå og lyserød kasse, så er disse forestillinger blot kulturelle, og kultur er foranderlig. Så det er bare om at komme op på hesten og nedbryde stereotype barrierer, så vi alle kan være her. **

“At vi alle skal være lige betyder ikke, at vi alle skal være ens. Tværtimod, lighed skal skabe rum for forskellighed”

About

CECILIE NØRGAARD

Cecilie er uddannelses- og kønsociolog fra Århus og Københavns Universitet. Hun arbejder til dagligt med at nuancere de firkantede forestillinger om køn.